

вива своите виждания относно програмата на вестника, която би следвал, ако заеме предлаганото му място. „Най-голямата за мене амбиция - съобщава Балабанов на главния редактор на „Время“ - ни е друго нещо освен... да спомогна щото да дадем живост нравствена на народа ни, да събудим чувствата на самобитието му, на правата му, на достойнството му и ако иска да го тури в действие всичко туй, да стане без да докачим местните закони, чрез членове върху разни предмети, които да би могли да привлекат вниманието и на най-простия.“²⁵ Независимо от факта, че Бурмов получава и руска финансова субсидия за издаването на своя вестник²⁶, средствата за издръжка на втори редактор не достигат и проектираното сътрудничество не се осъществява²⁷.

Все пак през 1866 г. М. Балабанов изпраща една поредица писма и дописки до Т. Бурмов, някои от които са обнародвани на страниците на в. „Время“, а други намират място във вестниците „Македония“ и „Право“.²⁸ Три са основните теми, които той разглежда в своите публикации: първо, решаването на българския църковен въпрос и борбата срещу униатската пропаганда; второ, триумфа на прогреса и рационализма в съвременното общество; и трето, успехите на национално-освободителните и обединителните движения в Европа.

Основно погледът на Балабанов е насочен, разбира се, към първия проблем. На него той отделя най-много редове в почти всички свои съобщения и дописки, в които показва добро познаване на историята, догмите и каноните на православната църква. Авторът държи да подчертае, че спорът на българите с гръцкото духовенство не е каноничен въпрос, а неговото решаване в полза на българите не би накърнил с нищо единството на православието и не би заплашил църквата с разцепление. Напротив, народът и неговите истински водачи са верни на православната вяра, но искат промяна в административния ред, установен от Цариградската патриаршия²⁹. По това време Балабанов публикува свои материали и във в. „Македония“, от които особено внимание заслужава статията: „Не стигат ли 11 години“³⁰. В нея той прави преглед на историята на църковния въпрос след Кримската война и едновременно с това съпоставя този епизод от борбата на българите за духовна независимост с най-значимите събития, станали в Европа и Америка по същото време. Авторът не прави това сравнение случайно. С него той цели да покаже колко незначителни са успехите на българите на фона на големите исторически промени, извършващи се в света, и да подтикне своите сънародници към по-голяма активност, самостоятелност и последователност при преследване на поставените общонародни цели.

Във връзка с църковния въпрос трябва да се спомене и другият акцент, който Балабанов поставя в своите публицистични работи - острите атаки по адрес на